

KREŠTĀN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 " — "
 Na štvrt roka — — — — " 60 "
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia:

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
 a
GERHARD NÉMETH.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
 VIII. ker., Práter-ulica 44.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Smrť sv. Vojtecha.

Ľudová strana a mameluctvo.

Meraz nenie ľavičiacťva na sneme krajinskom okrem ľudovej strany. To už z toho vidíme, že mamelucké časopisy nenapádajú ani neodvisliakov, ani národných, lež len ľudákov. Mamelucké časopisy nezacberajú sa s inými ľavičiacťmi stranami, lež len s ľudovou.

Mamelucký týždenník Politikai Hetiszemle rečený následovný článok uverejnil nedávno, ktorý čo dôkaz našej výš spomenutej presvedčenosti uvádzame.

* * *

Pomery už tak ďaleko vyvinuly sa, že vážne do spomienky prínst môže len opozícia ľudovej strany. Ostatné ľavičiacť strany len štatistovi dajú práce. A veď bol čas, v ktorom národná strana, dve neodvisliacke strany telom dušou protestovaly proti privržencom Molnára, ešte ani v susedstve ľudovej strany nechcely byť.

Lenže ľudová strana za krátky čas upevnila sa v snemovni vyslancov. Nielen to sa jej podarilo, že jeden ľudák je medzi zápisníkmi, lež behom vľahnjšieľ obštrukcie v tuhom priateľstve nachádzala sa so všetkými ľavičiacťmi, ba na čele opozície.

Účinnive podporovala ľudová strana vládný zákonný návrh, ktorý od neodvisliakov v takeľ miere napádaný bol. Neodvislá strana rada by bola prijala podporu ľudákov, na čo i rátaľ po letnom priateľstve v boji.

Lenže ľudová strana len zatiaľ potrebovala priateľstvo neodvisliakov, zakiaľ upevnila svoje položenie. Keď sa to stalo, ľudová strana ponáhľala sa vyvinúť konservatývny smer svojho programu, a pri druheľ obštrukcii stanovisko ľudovej strany už o veľa konservatývnejšie bolo, nežli stanovisko vlády.

Nedá sa pochybovať o tom, že položenie ľudovej strany veľmi sa osilnilo následkom toho, ale i vážnosť jej na hor, b z toho že by sa bol zväčšil vplyv neodvisliakov na dol. A tak ľudová strana napred spravila s tým zas jeden krok.

Všeobecná mienka taká bola, že jestli neodvisliaci neni sú v stave zodpovedať svojej úlohe ľavičiacťkej, tam je vraľ ľudová strana, nech idie tá do boja, ktorá vždy hľadela na záujmy ľudu, tá sa postaví proti vláde.

A naozaj v dohade o rozpočte značný zástoj hrala ľudová strana. Ľudoví rečníci ohlásili sa pri každeľ otázke, ktorá bližšie týče sa záujmov ľudu. Stoja o agrárske záležitosti, do spomienky doniesli ponosy robotníkov, trápenie ľudu, ponosy učiteľov a kňazov. Usta-

vične spomínali zdravotné nepravne pomery, zneužívania úradských. Každý ponos a každá zdánlivá, alebo opravdivá nepravosť je u nich predmetom interpellacie.

A tak aspoň zovnutornosť účinkovania snemovne vyslancov má na sebe ráz opravdivo ľudovej politiky.

Ejhľa vysvetlenie toho, prečo korunuje prospech namáhanie ľudákov, a prečo klesá s dňa na deň lepšie, viac a viac neodvislá strana. I to je zajímavý zjav, že v akeľ miere osilňuje sa autorita a vážnosť ľudovej struny v snemovni vyslancov: v tej isteľ miere menší sa u nich počet osobných útokov, členovia ľudovej strany počínajú na dost tiché strany brnkaf.

Lenže s jedneľ strany ľudáci dost objekťvni a konservatývni (protiliberalni) súc v snemovni, tým lepšie sriaďujú sa s druheľ strany na okolí, aby pripravovali pôdu svojim záasadám.

Dozvedeli sme sa, že agitacia ľudovej strany už z počiatku jari po celeľ krajine započne sa vo velikeľ miere.

Celkom po tichu, lenže tým usilovnejšie chystajú sa k jarneľ a k letneľ agitácii ľudáci.

Keď ale vidíme, že jedna strana bez minulosti, ktorá ani velikých vodcov nemala, za tak krátky čas v snemovni vyslancov krajinských pozorností hodných výsledkov dožila sa: aj proti völi povstane tá otázka: Kto je vodcom tejto organisovaneľ strany, kto riadi taktiku tejto strany tak výborne?

O neodvisleľ strane vieme, že jednou hlavnou príčinou rozpadnutia je množstvo vodcov, ľudových výsledkov prameňom ale je bezpochybne jednota, ba tajemstvaplnosť vodcovstva.

Nevieme, kto je vodcom, kto je oduševňujúcim duchom ľudovej strany.

Lenže svrchovaný čas je už tu, aby v prvom rade nielen neodvisliacka strana, lež i vláda vedela, že to je ten najnebezpečnejší nepriateľ, o ktorom nevieme.

* * *

Drahý ľudu, tak smýšľajú mameluci o tej strane, ktorá ale tvoje záujmi zastupuje, za teba bojuje. Boja sa tej strany, jedine tej strany, ponevác dobre vedia, že ľud jedine za jej chrbátom stojí.

Ty, kresťanský ľudu Uhorska, hrdý môžeš byť na tvojich zástupcov, ktorí bez všetkej sebeckosti tak výborne ťa zastávajú. Buď len verný tejto strane. Kto do konca vytrvá, ten bude spasený.

Dr. Čachtičan.

POLITICKÉ CHÝRY.

Varinská voľba. 10. febr. bola tretia varinská voľba. Odhlasovalo do hromady 854 voličov, Rosival mal 432, Markovič ale 422 hlasov. S väčšinou 10 hlasov zvíťazil Rosival. Liberálne figie, podpora židov, 48 odmrštených ľudových hlasov, náramné podplácanie a kupovanie presvedčenia, nátlak liberálnych panákov, brutálne zachádzanie s ľudákmi, prefahovanie hlarovania: sbuktatovaly ľudáka Jána Markoviča. Voľba trvala bez jednej hodiny deň a noc. Tedy na prijatie každého hlasu potreboval pán Petráš vyše štvrt hodiny. Väčšina ľudákov zrejme bola. Mandát *kňaza, správcu klerikov, ostrihomského prepošta-kanovníka* Rosivala najuľnutý bude peticiou.

Rusko už popustilo a nežiada, aby grécke knieža Juraj bol správcom ostrova Kréty. Cár odkázal tureckému cisárovi, že aby on kandidoval dakoho, ale nie zpomedi tureckých poddaných.

Za hl. dozoreu vojska za nástupcu zomreleho Waldstetena vymenoval veličenstvo Schönfelda.

Liberálne noviny zdarma. Predseda liberálnej strany v Šoprone, písal tam každému hostinskému, že zdarma budú dostávať noviny maďarské „Sopron“ a nemecký časopis „Odenburgel Zeitung“, len aby ich vrele odporúčali hostom. Č apoštolovia Opratového neni sú tiež židovskí krčmári. Liberalismus v krčme hľadá pomoc.

Upozorňujeme voličov ľudákov, aby svoju krajinskú daň na minulý rok do 15. aprila zaplatili, ponevác ináč nebude ich meno vpísané do menoslova voličov na rok 1899.

Za segedinský mandát bojovať budú: mameluk Georg Lázár a neodvisliak novinkár Martin Dienes. Neodvisliaci ešte si myslia, že zvíťazia.

Voľba vyslanca. V dolňolendvajskom okrese 25. februára bude voľba krajinského vyslanca. Dvaja kandidáti bojujú za mandát: ľudák dr. Ondro Marsovszky a mameluk žid Pavel Mandel. Dve tretiny voličov na Maršovského budú hlasovať.

Útraty vyšetovania proti varinskej volbe zavedeného učinia 1969 zl. 44 kr., z čoho tí, ktorí prosbu zadali musia zaplatiť 984 zl. 22 kr., Sipeky ale 984 zl. 22 kr. Proti tomuto výroku protestoval Edmund Barta, dľa ktorého Kloch by mal všetko zaplatiť. Čudné je to, že i tá strana musí platiť, ktorá zvíťazila pri tomto vyšetovaní.

Rakúska snemoveň vyslancov otvorená má byť až koncom marca. Predsedníctvo celkom nové má byť.

Zabitý predseda republiky. V republike Guatemale predsedu Barriosa neďaleko palaca jeho zabili večer o 7. hodine. Behom jedneho roku toto je už tretí predseda americký, ktorého zabili.

Wlassič a židia. V minulom týždni predstrel minister náboženstva Wlassič zákonný návrh o štátnej podpore nekatolíckych kňazov, v tomto návr-

hu spomenuté je, že 303 rabíni, ktorí sa starajú o uhorských židov, z dane celého občianstva uhorského budú dostávať ročite 91 tisíc 136 zlatoviek. Čili každý rabín dostane ročite vyše 300 zl. podpory. Evanjelikom chce dať len 71 tisíc 346 zl. podpory ročitej. A veď evanjelíci len viac kňazov (tatíkov) majú, nežli koľko je rabínov; a to len nikto nebude zapierať, že židia sú bohatší u nás, než hockto iný. Aj o kalvínov sa stará minister, ktorým skoro pol miliona zlatých umienil dať. Predbežne o nás o katolíkoch nenie reči a spomienky, len na tolko, že však i s nami sa stane dačo.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 9. febr.

Prvý rečník bol Gedeon Rohonczy. Pasoval sa s rečou Šimovou o socialisme povedanou, dľa ktorej terajším hospodárskym pomerom vláda je na príčine. Robotníkov vraj potajemní buričia na tolko pripravili, že títo prichystaní boli v hocktorú chvíľu povstaf. Dľa Rohonczyho gate bojujú proti nohavicam, ači halena proti kabátu. Vystúpil proti socialistickej tlači. — Prelát a opát Ján Molnár vyslovil sa, že i on je socialistom, ale v kresťanskom smysle. Széchényi povedal, že M darorság nebol, ale bude, on to ale napopak povedať musí: Maďarorság bol, ale nebude. Napáda vládu, že nechcránila malých statkárov. Blaho vlastinenie možno čakať od liberálov, lež od tých, ktorí túto vlast kresťanskou učinia. Rozpočet odmrštil. Br. Solymossi odporúča podporovať nielen priemysel, lež, i roľníctvo. Rozpočet ho uspokojuje. — Ľudák Fraňo Major napádal vládu, že len kapitál zastáva a podporuje. Politika vlády je vraj len také látanie-plácanie. Ľudová strana to vraj predpovedala, že cirkevná politika pripraví pôdu socialismu. Rozpočet neprijal.

Zasadnutie 10. febr.

Fraňo Bessenyei zle vypálenými žartami započal svoju reč. Potom zastával slobodu tlače, lebo vraj utlačení slobody tlače nedajú sa zahojiť rany. — Eugen Zichy o socialisme rečnil bez toho, že by dačo zvláštneho bol povedal. Bývalý štátny sekretár Albert Benő tiež o socialisme rečnil, zastávať treba malých statkárov bez toho, že by škodilo sa veľstatkárom. Jeho reč najlepšie páčila sa židovi Bertoldovi Weisovi, ktorý tiež tak čítal svoju reč pred dakolkými dňami, jako *Bedő* dnes. Samuel Visontai ostro napádal vládu, ktorá ešte nevyjavila svoje smýšľanie o prostriedkoch proti socialismu namerených. Žada čisté volby, dobré zákony. Ináče na tomto zasadnutí neboli ľudáci, ponevác vo Varíne mali robotu, kde práve v tentože deň bola voľba.

Zasadnutie 11 febr.

Najprv rečnil Šefan Rakovszky, neohrozený to ľudák. Spomenul, že gróf Appony už pred 10 rokmi upozornil krajinu na nebezpečenstvo zo socialismu vyvierajúce, lenže hlas jeho nikto si nevšímol. Vláda by vraj ma a naj iac usilovať sa socialismu cestu zamedziť. Chleba treba dať ľudu, potom nebude sedaf

na lep socialistom. Nie tlač, lež bieda je prameňom týchto bezbožných naviek. Treba liberalismus opustiť a kresťanských zásad chytiť sa, potom bude všetko v poriadku. Tomuto ľudákovi éjenuvali za túto reč. — Fraňo *Kossuth* spomenul na krátko biedu ľudu. Veľký mameluk *Darányi* všemožné dobré sľubuje. Bieda ľudu vraj nenie tak veľká, jako ju ľavičiaci opisujú. (To verime, že minister ju necíti, Red.). Protestoval proti tomu, že vláda bezbožnosť podporuje. On vraj podporuje duchovenstvo (Ale v čom? Red.) Zaoberal sa i so socializmom. Na konci reči čapkali mu mameluci. Na krátko ohlásili sa *Major* a *Polónyi* ktorí o rybárstve prehovorili.

Zasadnutie 12. februára.

Vonku usmievalo sa slnko, v snemovni vyslancov ale ospalosť jestvovala. Pod predsedom Langom sišlo sa asi 30 vyslancov. Františ *Buzáth* ostro napadol výbor, ktorý neodsúdil baróna Klocha, aby útraty vyšetrovania proti varínskej volbe zavedeného znášal. *Sima* tiež povedal, aby výbor nový výrok vyniesol. *Apathy* vyhováraí výbor. Mameluci kývli hlavou, že výbor spravdlive rozlúštil oriešik tejto otázky. Pokračovalo sa v pojednávaní rozsočtu. Mameluk *Rohonczy* naráda tlač, dost smelo šparchal žida *Rosenberga*, ale i vládu. Reč ministra *Darányiho* nezodpovedá jeho požiadavkám. Keby radšej padol národ na tvár pred krížom, ako sa má do náručia socialismu hodiť. Predseda chcel pretrhnúť reč *Rohonczyho*, ľudáci ale nedovolili. Ďalej rečnil, ostro špielchajúc trpké pravdy vláde do očí. Ale mu ani neéjenuvali ostatní mameluci.

Zasadnutie 14. febr.

Pod predsedom Albertom Berzeviczym sdelené bolo vyslancom, že vo Varíne Roszival zvířazil (*Buzáth*: Špinavý mandát!) *Ján Molnár* trocha pošparchal vládu; po ňom nasledoval ľudák Fraňo *Major*, žiada, aby minister zamedzil cestu panovaniu kapitálu. V tejto krajine vraj nielen socialisti, lež každý je nespokojný, kto nenie mamelukom. — *G. Rohonczy*, mameluk výborne rečnil, prezradil *Bánffyho*, že i jemu dal hl. mameluk 5000 zl. na volbu. Vláda vraj 3 miliony zl. vyhodila na volby; peniaze od tých dostala, ktorí za hodnosťou túžili. Oslovil všetkých mamelukov, aby dali teraz chudobe to, čo dostali od vlády na volbu, vtedy vraj nebude treba zbrojom krotiť ľud. Mamelukom sa nepáčila reč jeho, neéjenuvali mu. *A. Apponyi* pýta sa vlády, v akej miere chce hatiť slobodu tlače? Násilienstvo vraj k rázu vlády patrí tak, že ju netreba k tomu povzbudzovať. Pod touto vládou vraj ani rečníť nenie hodno. Aj *Peter Marjai* napádal vládu, ale len na krátko to bolo. *Darányi* zastával vládu i seba. Vláda vraj dôveruje v národe, ale aj národ vo vláde. Po dokončení dohady a po hlasovaní mameluci éjenuvali, ľavičiaci ale „Hoch“ krlčali.

Zasadnutie 15. febr.

V snemovni bolo asi 25 vyslancov (vyše 400 je ich do hromady). Započala sa dohada o rozpočte ministerstva osvety a náboženstva. *Lázár Samuel* žiada soštatnenie škol. Jeho dôvera k ministromi *Wlašičovi* je úplné (jako každéhe mameluka. Red.) a preto prijíma rozpočet. Veľký mameluk *Wlašič* povedal, že lepšie sa vyučujú deti v náboženstve v štátnych školách, nežli v cirkevných. (Kto to uverí? Red.). Žiada, aby školdozorcovia usilovnejšie navštevovali školy.

Priateľ je tomu, aby aj pre dievčence byly gymnasy. Odporúča k prijatiu svoj rozpočet. Mamelukom páčila sa reč jeho. — *Janko Hoch* o úmelectve rečnil. Nepáči sa mu nemecký duch. Hľadá maďarských umelcov malíčov, ktorí by vlastenecky rečnili k nám, (Zmeškal: Úmeleckí Rosivalovia žijú). *Julo Žigárdy* žiada pre Prešporek včeučelisko. Ľudák *Miško Juriss* veľmi vtípne rečnil; na konci reči veľmi mu éjenuvala celá snemoveň vyslancov.

Tretia volba vo Varíne.

Za krátky čas trikrát volil si kisucko-varínsky okres krajinského vyslanca. To jest mal si „volit.“ Lebo pri prvej volbe r. 1896-ho 28. októbra predseda volby nahle onezdravel. Asnád preto, keď videl ohromnú väčšinu ľudovej strany.

Toho istého millenárneho roku 12-ho novembra železničiar barón Kloch „vyvolil“ *Alex. Šipekyho* za vyslanca. Zpomedzi 2600 voličov horko-ťažko 269 hlasov dostal pán *Šipeky*. Teda iba šiesta čiastka voličov pripadla mu, a predsa zostal „vyvoleným.“

Ostatní voličia jednoducho neboli pripustení ku hlasovaniu. Hfby žandárov a celé regimenty vojska obstaly tábor ľudovej strany. Či mal kto karetku hlasovaciú, či nie, ako náhle patrilo ku ľudovej strane, už bol odsúdený. Železničiar Kloch krátky process spravil s nim. Keď nechceš hlasovať na liberála, môžeš ísť rozmýšľať nad uhorskou svobodou. alebo nad prisahou predsedu volby!

Pán *Šipeky* dost múk podstúpil za ten jeden rok, čo varínsky mandát mal vo vačku. Dobre vedel, že nie dôvera ľudu, lež že len sigliarstvo baróna železničiara dopomohlo mu ku mandátu. Možno, že i svedomie trápilo pána *Šipekyho*. No ale preto plat vyslanecký fahal, bárs mandát jeho nebol potvrdený. Končne, následkom protestu ľudovej strany, zaďakoval za mandát, ktorý mu spravdливо i tak nikdy nepatrilo.

Teraz 10-ho februára previedla sa tretia volba. Zase „vyvoleným“ spôsobom volilo sa. Najprv pri popise 600 voličov vynechali, aby každý videl, že liberáli „rozširujú“ právo ľudu a svobodu. Popísali koho chceli. Tak zostalo len 1000 voličov na tento rok. Keď takto 600 voličov krátkym škrabnutím pera zaškrtili, popustili sa do novej „volby.“ Možno, že *Šipeky* čakal, kým nový popis voličov bude hotový. Len muselo ho mrzeť, že ku novej volbe nenie jeho, lež ostrihonského kanoníka *Roszivala* poslali za kandidáta. Nech kňaz vystúpi proti kňazovi; ostrihonský kanoník proti nitrianskemu správcovi semenišťa, *Markovičovi*.

Všetci „opravdoví“ papieroví kresťania vždy hromžili na „tyranstvo a otroctvo kňazov“ a hľa, do Varína predsa kňaza poslali rozširovať — *svobodu*.

Pán Roszival ponáhlal sa do Varína rozširovať lásku a pokoj. Nemýlilo ho, že nitriansky biskup ponosoval sa naňho, že meno biskupa bezprávne zamiešal do volby. „*Robte, čo chcete, predsa ja budem vašim* ablegatom!“ Takto mal kdesi hovoriť pán kanonik, a mal pravdu. Bárs väčšina voličov i teraz patrila ľudovému kandidátovi Markovičovi, predsa **10 hlasmi** „*skvelé víťazstvo*“ vydobyl si Roszival, podporovaný liberálmi a nadovšetko židmi.

Títo ľudkovia ochotno podporovali kňazkanonika. Zlatý kríž na prsiach kanonika sotva páčil sa im. Páčilo sa im zaiste zlato, ale kríž veru bože nie. No páčilo sa im, že kňazkanonik vystúpil proti ľudovej strane a nepriznával sa **k žiadnej strane**. Varín teda dostal ablegáta „*žiadnej strany*“, čo tolko znamená že, akým chcem, takým budem!

O samej volbe len to možno povedať, že sa podobala iným liberálnym volbám, ako vajco druhému vajcu. Je pravda, že teraz tolko vojska nebolo vo Varíne, ako pri druhej volbe. Boli tam len žandári, i títo nemali čo do roboty. Ľud náš slovenský ticho, príkladno sa držal, bárs opravdoví liberáli vždy vytrubujú o ňom, že je „*ukrutne a nesvedomito pobúrený*“ od kňazov. Teraz vo Varíne dokázalo sa, že nábožný ľud slovenský nepotreboval tie regymenty vojska, ktorými pri volbách zaplavené boly naše Horniaky. Nech hory bodákov pošlú na Dolniaky, tam, kde bezbožní socialisti pobúrili našich spolubratov Maďarov. Naši Slováci boja sa Boha, verní sú svojmu náboženstvu, netreba im pre nič, za nič vojsko posielat do chudobných obcí.

Tretia volba varínska previedla sa teda bez regimentov figliarstva. Liberáli zase dokázali svoju „*lásku k ľudu*“, keď bez príčiny prefahovali volbu až do druhého rána. Inde dve tisíc voličov odhlasuje za jeden deň, no vo Varíne 854 voličov pretiahli za 23 hodín a to v treskúcej zime. Rozumie sa, že ľudových voličov vždy nechajú na noc, aby im prejšla trepezlivosť a aby ľud dost mal času rozmýšľať nad liberálnou „*láskou k ľudu*“. No i to vieme, že v noci dobre lapajú sa ryby. I vo Varíne teraz lapali chudobných sedliakov do saka podplácania a korhelice. Česť a úcta tým ľudovým voličom, ktorí s oškľivosťou odvrátili sa od poplácajúcich satanov. Mnohý náš sedliak dokázal, že pod jeho chudobnou halienkou viac jesto svedomitosti a statočnosti, ako pod pánskym kabátom.

Lež našli sa — bohužiaľ — i medzi sedliakmi, ktorí za judášsky groš a za nemravnú korhelicu odstúpili od bratov svojich, s ktorými predtým dvakrát statočno bojovali pod ľudovou zástavou. Bolelo nás srdce, keď videli sme predtým našich *Brodňanov* a *Vadičovcov* v protivnom tábore stáť a na rozkaz židov vykrikovať. No ešte skôr odpustiť dá sa chudobným sedliakom, ako tomu duchovnému otcovi, ktorý veriacich svojich nenapomínal a hlasovať neišiel. Nech mu to Boh odpusti! Židia, tí veru vedia spolu držať, ale my kresťania ešte nie!

Najprv Roszival mal väčšinu o 140 hlasov. Ale neskôr spadla jeho väčšina už len na 40. Vtedy nastrašení liberáli a židia začali podplácať. Sľubovali i 40 zl. za jeden hlas, ale ryby nedaly sa im lapať. Začali teda hlasy odhadzovať. Z ľudových Lutišanov odhodili od razu 13 a len 19 prijali. Na posledok, už ráno, hlasovali obce Povina a Riečice. Tieto obce najviac trápenia podstúpily. Od pol tretej do pol šiestej hlasovali, teda *za tri hodiny 70 hlasov*. O pol šiestej ľudový Markovič mal 422, Roszival 417 hlasov. *Väčšina 5 hlasov* bola teda na ľudovej strane!

Predseda volby, Karol Petráš oznámil záverečnú hodinu. A v tejto poslednej hodine previedlo sa to liberálne figliarstvo. Židovskí korteši postavili sa na dvere a *nepustili ani jedného* ľudového viac hlasovať. Ľudový dôverník, ablegát Szabó protestoval proti tejto spravodlivosti predsedu a vyšiel von. Liberáli dopratali akýchsi 15 nalapaných ľudí a vzdor protestu ľudového dôverníka Cvinčeka všetkým prijali hlasy. Tak prišiel Roszival ku 432 hlasom. Už mal teda väčšinu 10 hlasov. Vtedy, *v ostatnej minúte* pripustiť chceli i ľudových, *keď už nebolo času*, následkom čoho v záverečnej hodine ani jeden ľudový nemohol odhlasovať. Predseda o pol siedmej ráno vyhlásil volbu za ukončenú a Roszivala s 10 hlasmi väčšiny za vyslanca; židia vrešali „*eljen*“ a ľud náš umorený, utrápený bolestne vzdýchnul k Otcu nebeskému!

Takto teda vydobylo sa to „*skvelé víťazstvo*“ pána Roszivala, teraz už „*vyvoleného*“ vyslanca „*žiadnej strany*“. On najlepšie vie, čo ho vyvolilo. Šesťsto voličov popísali menej; rozumie sa, že len ľudových vynechali z popisu. Zostalo iba 1056 voličov. Z týchto hlasovalo 857, a síce na Roszivala 432, na Markoviča 422. *Odhodili 52 voličov* ľudových, v ostatnej hodine nepripustili len svojich a bolo po paráde!

Ešte i peštianske a ľudovej strane nepravne noviny „*Bud. Hvirap*“ o tretej varínskej volbe

S Hliníka: Pavel Gašperek 5 zl. — **S Hrabového:** Ján Gaňo 1 zl. 25 kr. — **S Podvažia:** Pavel Kepko 1 zl. 25 kr. — **S Mikšovej:** Ján Mihál 2 zl. 50 kr. — **Predmér:** Štefan Bajza 2 zl. 50 kr., Ondrej Urgos 1 zl. 25 kr. — **Jablonové:** Ján Gallo 1 zl. 25 kr. — **Prosné:** Pavel Hlatky 1 zl. 25 kr. — **Hvoznic:** Štefan Lasček, Jozef Kováč Magnus a Jozef Kolek po zl., Jozef Jánčík, Jozef Fučo, Martin Cedro a Františ Prasnícki po 2 zl. 50 kr., Jozef Tabaček, Martin Cedro Dzuráč, Jozef Belaš, Jozef Mikluš, Jozef Gajdoš, Štefan Slobodník, Štefan Masarik, Ján Baláš, Jozef Hančík, Štefan Tatalík, Ondrej Gajdoš, Ján Mišjak, Matej Primač a Štefan Kováč po 1 zl. 25 kr. — **Štiavnik:** Ondrej Kubica, Štefan Vavko, Vendelin Vároš a Štefan Hromadzik po 2 zl. 50 kr., Ondrej Gablík, Štefan Baláš, Jozef Illo a Ján Mračník po 1 zl. 25 kr. — **Rassov:** Ján Kamoš 62 kr., Emilia Kamoš 2 zl. 50 kr., Georg Janík a Štefan Vrabel po 1 zl. 25 kr. — **Šebeštianova:** Štefan Kocur a Ján Piroš po 1 zl. 25 kr. — **Makov:** Pavel Valek 3 zl. 75 kr., Ján Korteš 5 zl. so šariskej stolice, Martin Šimonič s prešporskej stolice 1 zl. 25 kr., Františ Bačkovskí s Polskej 62 kr. — **Sbierka čini úhrnkom: 221 zl. 98 kr.**

Prijmite, milí veriaci, za túto vašu Bohu milú obetovavosť moju vrelú vďaku. Nech vám to Boh odplatí a mnohonásobno vynahradí!

Dr. Jozef Teszelszky,
farár bytčiansky.

Sbierka milodarov

na ciele slávnostnej poklony koncom XIX. a počiatkom XX. storočia vydržiavať sa majúcej.
(Pokračovanie).

Prv vykázaná summa 568 korún 72 hal.; Kuchar Amalia (Štiavnica) 1 kor.; Albert Dines (Steffoltó) 3 koruny; Matejčík A. (Slanica) 14 kor. 44 hal. Do hromady: 587 kor. 16 hal.

V Budapešti, 12. feb. r. 1898.

Dr. Jozef N. Janda.

Pána Jána Friedricha lekárniko to v Malackách oznam, ktorý v budúcom čísle príde, odporúčame do pozornosti cteným čitateľom.

Potrestané lakomstvo.

V meste Lyon-e jedenkrát množstvo ľudu stálo pred jedným sklepom, na ktorého dverách vyvesený bol obraz, ktorý vyobrazoval z nižšej triedy matku s dvoma dieťkami. Jedno prikladala ku prsiam, druhé pri lône jej sedelo. Zármutek a bolesť vyzieraly z očí jej. V podzemnej izbe domu vydržiavala sa dražba na chudobný nábytok. Medzi kupujúcimi zvlášť vynikal jeden širokého objemu muž, ktorý hltavo hľadel na peniaze, ktoré boli kupci pred úradným na stôl kládli. Bol to domáci pán, ktorý plat za domové všemožne aj očami uchvátiť chcel, ktorým mu vdova matka aj so siročkami podizná ostala. Obraz bol tak živo namaľovaný, že až tak zdal sa hovoriť. Pôvod jeho jesto nasledujúci:

Mladý maliar N. prechádzal sa ulicami mesta, ako to často činieval, aby pre svoj štetec látku zo skutočnosti čerpať mohol. Išiel okolo jedného domu, kde ženská v chatrnom rúchu na prahu pred vys kým domom sedela, ku ktorej dvojo malých len v košielke dietok sa túlilo. . . . „Toto budú nešťastníci“ . . . myslel sebe maliar, — „idem ta dnu pozrieť“ . . . A tak aj učinil. Ženská mu potom vyprávala, že jej manžel pred týždňom zomrel po dlhej nemoci, a tak stala sa vdovou aj s dvoma siročkami. Vyprávala ďalej, že je zbavená všetkých prostriedkov výživy, už dva dni hladu trpí aj s dieťkami. Domáci pán po celý čas ju sužoval, aby mu domové zaplatila. Dufala, že ho snád prosbami obmäkčí, že sa jeho srdco smiluje nad siročkami . . . ale všetko na darmo! Dnes na jeho žiadosť prevádza sa dražba na jej ostatný, chatrný majetok, a ona opustená súc od sveta, nemá kam hlavu svú skloniť.

Neplakala, bo však už ani slz viacej nemala.

Mladého maliara to dojalo, potešoval vdovu slovami náboženstva a dôverou v Boha, on že ju doista neopustí. A bolo jej i treba potechy, bo už už pomýšľala, ako by koniec životu svojmu i dietok učinila. Slova mladého muža podaly jej nádeje. Pohliadla k neau a ruky složila. Maliar útrpne hľadel na jej živý obraz — ktorý hlboko sa mu vryl do duše jeho — a potom išiel do domu, kde dražba stála. Väčšie kusy boly už predaté, práve prišiel rad na malý obraz. Bola to malba na pohľad obyčajná na plátne, a už obstarná. Ramík už len známou mal, že kedysi bol pozlácený. Vyvolávala sa cena jeho našich päť halierov. Nikto tu nebol, kto by bol viacej nadhodil. Náš maliar pristúpil bližšie, vzal obrázok do ruky a bedlivo ho prezieral. Všitci ho pozorovali, ba mnohí ho i znali, že je maliar, únelec: a ponevác videli, s akou pozornosťou obrázok obhliada, domýšľali sa zajednak, že má iste väčšej ceny.

„Tricať frankov!“ — zvolal konečne maliar, a obrázok na stôl odložil. Pri tom bolo znať, že si je istý svojej veci. Zdala sa radosťou žiarif tvár jeho, že taký poklad najšiel . . . a preto inák ani nemysleli, lež že jesto dielo nejakého znamenitého umelca.

„Tricať frankov“ — opakoval úradný; kto dá viacej?

„Štyriat frankov“ — zvolal muž širokého objemu, ktorý tam prvé ale i najširšie miesto zaujímal.

Bol to totižto ten domáci lakomý pán, ktorý pre pár zlatých chudobnej vdove všetko popredať nechal.

„Osemdesiat frankov“ — mluví maliar, dychtivo pozierajúc na obraz, aby sa druhým do rúk nedostal.

„Sto frankov“ — prihodí domajší pán, a maliar nepopustil až do 500.

„Šesť sto!“ — zvolal domáci pán, ktorý bol istý, že ten obraz doista je toho hodný, lebo by „maliar“ neprihádzoval.

A tak to išlo ďalej, až konečne maliar ustúpil. Domáci širokého objemu pán stál sa majiteľom obrazu, ktorý z počiatku za 5 halierov bol vyvolaný a teraz *tri tisíc frankov* (1.200 zl. našich peňazí) zaň sa dostalo. Vzal do ruky ho, a za dlhý čas chvíľu oka s neho nespustil. Konečne pristúpil k maliarovi.

— „Prosím pane“ — pravil, akú má skutočne cenu ten obraz? Musí byť zaiste od znamenitého majstra?“

— „Prečo že tak sudíte?“ — pýtal sa maliar.

— „Vaše prihádzovanie priviedlo ma k tomu náhľadu. Vy ste zaiste znalec obrazov a videl som s akou pozornosťou ste malbu prehládali.“ . . . pravil domáci pán, a ruky sebe na vydutom „ponevači“ (bruchu držal).

„Myslel som z počiatku istotne, že má obraz ten veľkú cenu, odvetil maliar; — po bedlivom však preskúmaní presvedčil som sa, že je tomu inak. Jesto obyčajná krámska maľba, a obraz, ako bol za 5 halierov vyvolaný, bol ešte *príliš drahý*, ale . . . .

— „Čo? Čože?!“ — zvolal domáci pán lakomec — obrázok že nestojí ani 5 halierov?! . . . a klesnul ako smrť obladnutý na slabý stolec, ktorý až pod ním praštal, a nemohol za dlhší čas ku slovu prísť.

Konečne preberúc sa z laku, dodal: „*Vy človeče poneste škodu, ktorú ste mi učinili!* . . . . Vy ste ma zvedol k prihádzovaniu.

— „Ale ja že som vás priviedol k prihádzovaniu?!“ — pýtal sa maliar, — „prítomní pánovia tu dosvedčia, že som s vami ani *slovičko* neprehovoril. Sám sebe len škodu pripíšte! — Musím vám ale povedať, prečo som, vediac že obraz tej ceny nemá, — naň prihádzoval. Ubohá vdova, jejžto náradie sa licituje, nemá čoho dať do úst i s jej sirotky, ani hlavu kam položiť. Vy ste s ňou, domáci pane, nemali sútrpnosť zdieľať životu svojmu i dieťok koniec učiniť, alebo hladom a zimou zhynie, to vám bolo ľahostajné. Jej osud ležal mi na srdci, a preto som jej chcel *svojima peňazmi almužnu* udeliť, prihádzujúc vyše a vyše; ale toho som sa nenazdál, že by ste vy, ktorý peniaze tak ukrutne milujete, že by ste — rekol — zaň 3 tisíc frankov dať chcel! . . . . No keď ste to dal, zaplatil ste ubohej vdove *všetky tie súženia a trápenia*, ktoré ste jej v onom čase zapríčinili a budete — viem iste! — mať od nej uprimné: „*Pán Boh zaplat!*“ . . .

Vec tá rozniesla sa po meste, a každý toho doprial domácomu lakomcovi, že sa za svoje neludské jednanie tak pekne potrestal.

* * *

Proti darebákovi a lenivcom ovšem jesto dobre zakročiť, s prísnosťou zákona, a prinútiť ich ku poctivej práci: pričinnivým, poctivým, ale nešťastným ľuďom dobre jesto poshoveť a ich napomáhať. Neludskosť a neslušnosť mávajú zlé následky vždy.

Jani, učiteľ.

~*~*~

OHÝRNÍK

Veličenstvo 15-ho febr. dorazil do Budapešti rano o 5 hodine 20 min. V tentže deň osobitný vlak večer o 8 hod. 50 min. doniesol viaceré kráľovské kniežatá a kňažne a iných hodnostárov.

Vdova nebohého cisareviča Rudolfa, Štefania prítomná bude v miestnosti bpeštianskeho kath. kruhu na hudbnom závode, s ktorým aj tanečná zábava bude spojená. Bude to 18. febr. večer o 7. hodine.

† Gustáv Kálnoky. 14-ho februara zomrel v tródlíckom kaštieli gróf G. Kálnoky bývalý minister zovnútorých záležitostí v Rakúsku-Uhorsku. Ešte len 66 rokov bol starý.

† Správca statkov primáša, Jarolím Lóskay zomrel 14-ho februara práve v tej dobe, keď do Judapešti dorazil. Narodil sa r. 1836., a tak ešte ani 62 rokov nemal. Nech mu je Pán Boh milostivý.

Štefan Beňač, bývalý tajemník sústrednej písárne ľudovej strany zaujal svoje staré miesto na Čaci, kde stal sa kaplánom. Čačanom blahoželáme síce, predsa ale radšej by sme videli tohoto neohrozeného bojovníka v sústrednej písárni ľudovej strany.

Krestanská štedrosť. Pápežský prelát Anton Vogronič vo Vespríme 1000 korún daroval učiteľskej základine „Prozreteľnosť“ rečenej.

527-tisíc zl. zanechal nebohý dobrodinec nemocných, Sebastian Kneipp, z čoho chudobný dostali vyše 30-tisíc, ostatné ale pripadlo ústavu „Sebastian“ rečenému vo Wörishofene.

Nový farár. Drietonský kaplán Ignác Diera mladší, dostal sa za farára do Prepadnova. Blahoželáme tamajším veriacim, že tak horlivého duchovného otca dostali.

Kráľovná Mária Terézia oproti židom. Mária Terézia, veľká to kráľovná, 6. nov. r. 1743. nariadila všetkým pánom, riaditeľom, úradníkom a sudcom krajiny aby židov pod zámenkou kupovania vlny do domov dotierajúcich sa, prekazili v tom, aby títo krestanských kupcov s nedovolenými gšeftami oškodzovali. Ďalej nariaduje predstavenstvám, aby netrpeli židov bez písma (pasu) do krajiny dovandruvavších. Ktoré vrchnosti toto nariadenie prísne a úplne nezačržia, pod najťažšiu zodpovedlivosť padnú. Toto nariadenie bolo vydané r. 1743., odtedy sa naň zabudlo, ale neškodilo by sa ho veru ani teraz obnoviť.

Kňaz v žalári. Esikská sedria na šesť týždňov odsúdila do žalára kaplána Kazmira Tonuljenoviča, že vraj v kázni veľmi izgatoval. Tento kaplán bol ľavičiackym kandidátom pri posledných volbách vyslancov.

162 ženských žiaček je na všeučelisku berlinskom; medzi nimi je nemeckých 98, 26 amerických, 23 ruských a dakoľko z iných národov.

Najstarší chrám v celej Europe je chrám Pudensov v Ríme. Pudens ho vystavil v r. 96 po Kristovom narodení.

Dva milliony poručila zvierencom. V Paríži zomrela stará vdova Chossegros, ktorá celé ímanie svoje poručila spolku zvierence zastávajúcemu. S tým dedictvom aj isté povinnosti sú spojené. Tak ku pr. 12 nových dozorských staníc je treba sriadif, ktoré dohliadať budú, aby sa so zvierenci nemilosrdne nezachádzalo. Isté summy zas na to sú, aby sa ostaralé zvierence odkupovali.

K stromu priviazaní financi. V Uhorsku mnohí nemôžu vystáť financov preto, že tak dozerajú na doháň. Čudná vec prihodila sa v Senteši. Dvaja financi šli na čakaniu, lebo ovažali podľudníctvo doháňu. Keď tade vóz šiel, preskúmať ho chceli. Sedliaci, keď to videli, poskákali s voza, financov chytili, k stromu priviazali, pohli kone. Až kedysi čosi šiel tade jeden človek, ktorý odviazal financov.

Obeh berlinskej bursy v roku 1897. urobil: 6000 millionov 626 tisíc aj 100 zlatoviek. Pekná to summa, za ktorú menšie krajiny by sa dali kúpiť.

Figliarsky Mórko Švarc v Miškolci medzi revaním ponosoval sa, že mu zlodeji ukradli šperku asi za 18 tisíc zl. Vyšetrovanie objavilo, že mu nikto nič neukradol, on ale oznámený je na základe klamstva súdu od uistujúcej spoločnosti. Už ho i s manželkou lapli, v chládku si láme svoje židovské modzgy nad tým, ako našťastlivo pochodil.

Zlodej kupecký pomocník. Simon Grűnfeld, kupecký pomocník ukradol svojmu pánovi tovaru asi za 500 zlatoviek. Ale len vtedy doznal sa, čo urobil, keď mu pán slúbil, že ho neoznámí trestnej vrchnosti. Ku ktorému pokoleniu môže patriť tento vták?

Zadrhnutý muž a otiec. V Turej Ján Dobák nepokojný človek bol. Často aa ožral a deň po deň pästami masťil manželku i dcéru. To dihotrvajúce súženie na tolko rozhorčilo tieto dve, že ony odhodľaly sa Jána usmrtiť. 31. jan. zas počal vadiť sa s nimi. Dcéra pasovala sa s ním, medzi čím manželka vyťahla zpod postele žinku, s ktorou podarilo sa ím ho nielen ukrotiť, lež i života zbaviť. Obe sú už v chládku.

Dobrý vták. Alex. Braun v Arade usídlil sa, ztadiaľ ale prešiel do Péčky, kde vlámal sa do jedného sklepu, ktorý vyčistil — z tovaru. Na 12 rokov ho odsúdili. Už vysedel päť rokov, teraz ale rady by ho židovské noviny vyslobodily, jako Dreyfussa vo Francúzsku.

Tabák. Tabáku dorobí sa ročite: v Spojených štátoch 2 milliony a 400-tisíc metrických centov. V Rusku 1 million metrických centov. V Rakúsko-Uhorsku 650-tisíc metrických centov. V Nemecku 350-tisíc metrických centov atď. Na celej zemi dorobí sa 10 millionov metrických centov doháňu. Ústičká fajčiarov tedy moc vypukajú do roka.

Vražda pre 1 krajciar. V Erdő Szt.-Györgyi Ján Izak čo mýtnik 1 krajciar pýtal od Jána Schulle, ktorý tak sa nahneval, že na most musí ten krajciar dať, že smrteľne dopíchal nožom mýtnika, ktorý po krátkom čase vypustil ducha. Manželka a štyri drobné deti ho oplakávajú, ktoré vo veľikej biede nachádzajú sa.

Pút do Rímu. Na pamiatku toho, že pápež Lew XIII. je 20 ročným hl. pastierom celej cirkve a 60 ročným kňazom, povedie budapešiansky kaplán G. Kőnig pút do Rímu. Pútnici pohnú sa 22-ho marca. Cena cesty: I. trieda: 180 zl.; II. trieda: 140 zl.; III. trieda 55 zl. — Prosíme čím skorej peniaze poslať správcovi a riaditeľovi pútu: Gustáv Kőnig (Bpešť, (I. Krisztina-város, r. k. plebania.)

Lapnutý šudár. Albert Buchsbaum ukradol 400 zl., potom ale päty otrčil mestu Aradu, sadol na vlak a tam ten do Judapešti. Lenže policaji hneď ho chytili, akonáhle sosadol s vlaku. Dľa mena by nemal vládnuť tento panák krstným listom.

Čo máme z Ameriky? Peniaze, ktoré tamajší Slováci domov posielajú, spolu ale i nemravnosť a nevernosť, ktorej sa doma nechané manželky dopúšťajú. V daktorej obci na tolko pokročily v necudnosti manželky amerických mužov že celkom bez citu a hanby množia cudzoložstvom počet svojich detí, ba bez všetkej stydlivosti odkážu ešte i duchovnému, že toto, alebo oné dieťa nenie od muža, aby tedy nebolo na meno muža zapísané. — Bohabojný národ slovenský nešliape po manželskej prísaha, lebo Boh keď aj nechá so sebou žartovať, to len dočasne trvá. Tým hroznejší bude trest jeho, čím trpezlivejšie čaká; a zaťatého hriešnika tým hroznejšie tresce.

Tuhoba v Egypte. Z Afriky píšu, že už od pomäte ľudskej nebolo tak tuhej zimy, jako toho roku. Dakde aj hustý sneh padal, inde aj ľad sa zjavil, čo nepriamvideť v Egypte.

Obrana proti záduchu.

Výborný lekár chce Uhrom dokázať, že jesto obrany proti záduchu.

Ponevác väčšina na záduch trpiacích ľudí bez všetkého výsledku upotrebuje rozličné prostriedky, celkom isto domnievajú sa, že proti nepríjemnej chorobe záduchu nenie lieka. No pochybovanie až vtedy ich naozaj opanuje, keď predsa uslyšia, že dr. *Rudolf Schiffmann* za múdreho znalca uznany muž, ktorý behom celého ľudského veku zaoberal sa liečením záduchu, až konečne výsledkom bolo korunované jeho hlavylámanie. — *Dra Schiffmanna* liečenie naozaj výborné vlastnosti má, lebo ináč by nevyvolával všetkých na záduch trpiacích ľudí, aby to len okúsili. Prosí všetkých, ktorí v Maďarorszagu na záduch trpia, aby mu sdelili svoju adresu, a on každému zdarma a franko pošle vzorkový balík potrebných liekov. *Dr. Schiffmann* toho sa bojí, že mu snád neveria ľudia, a vie, že podobná zkúsenosť lepšie presvedčí, nežli uverejenie veľa osvedčení uznania, ktoré od takých dostal, ktorých úpine vyliečil zo záduchu. Prachy *Schiffmanna* proti záduchu namerené už od rokov predávajú v uhorských lekárňach, sú ale chorí, ktorý o tomto nemajú známosti. Vyzvanie *dra Schiffmanna* týče sa týchto všetkých, a je dôkazom zdvorilosti. Všetci, ktorí na záduch trpia, nech píšu uhorskému skladu (*Budapešť, Kivály utca 12*) ale čím skorej, ponevác zvrkovy balík len behom päťich dňov dostať zdarma. Spolu upozorňujeme všetkých, ktorý také balíky žiadajú, aby celkom zreteľne vypisali svoju adresu.

DOPISY.

POVÁŽSKA BYSTRICA, 7. febr. 1898.

Velactená Redakcia!

Tunajší katolícky kruh usporiadal dňa 2. februara tanečnú zábavu, pripomenúť musím ale, že nie preto, že by nám tak veľmi tu dobre bolo, ale aby sme sa ukázali, že žijeme.

Zábava táto vzdor neprijemnému počasiu nad očakávanie dobre vypadla, lebo vyše 250 osôb účasť bralo, lacno a dobre sa zabavily spolu bez rozdielu stavu, čo nás najviac tešilo, že aj ctená intelligencia kresťanská medzi nás prišla, vyjmúc jedného staršieho vážneho pána, ktorý sa len medzi cesnekoými rytířmi dobre cíti.

Čistý výnos na rozmnoženie kruhovej knižnice obnáša vyše 50 zl.

Bola to u nás zriedkavá zábava, tak, že aj staré mamičky až do 4 hodín rano s úsmevom na tvári v tanečnej sieni zostaly.

Pripomenúť musím, že náš katolícky kruh máme následkom usilovnosti zdejšieho p. dekana a farára a pána kaplána. Tito naši vodcovia hodní sú všetkej úcty a nasledovania.

Prial bych mnohým a všetkým občanom v krajiny, žeby im Boh takýchto vodcov dal.

Privoľávam všetkým čitateľom „Kresťana“, že by za utvorenie katolíckych a tiež úverkových spolkov sa zaujímali, lebo náš kruh už mnohých od krčmy odvrátil a tiež spoločne predplácam na potrebné časopisy, čo by jednotlivému nemožno bolo.

Náš úverkový spolek, ačkoľvek len 10 mesiacov jestvuje, už mnohým pomohol z pazrov úžernických sa vymotať.

My sme už presvedčení, že skrz spoludržanie mnoho sa urobiť môže.

S úplnou úctou

Štefan Novohradský.

—
Od TRENČÍNA, 8. febr.

Vážený pán Redaktor!

Náš pán hlavný župan, Julius Szalavszky akosi vraj veľmi schudnul. Zé jazyky povrávajú, že má veľmi zlé fašianky; nešmakuje mu vraj ani hurka, ani klobáska, ba že ani dobre spáť nemôže, lebo sa mu vo snách vždy ľudový vyslanec Štefan Rakovszky pred očima pletie.

Nevieme, či pán fíšpán dobre spáva, ale to vieme, že smelý ľudový vyslanec Štefan Rakovszky čertovskú kapitolu vyfal pánu Szalavszkému a to verejne na sneme. Náš smelý Rakovszky ako hromom omráčil všetkých liberálnych mamelukov, keď verejno čítal na sneme noviny „Hazánk“.

V týchto novinách lanskej jeseni strašne proti srsti kefoval pána nášho fíšpána Ladislav Benkeő,

statkár v nitrianskej stolici. Pripomínal pánu fíšpánovi veľmi pekné kúsky zo starých časov. Liberá'om, a menovite trenčianskym „vyvoleným“ ablegátom vlasy dupkom stávaly, keď ľudový vyslanec Rakovszky verejno čítal, čo spomenutý nitriansky statkár písal o pánu fíšpánovi. Liberáli lniezdili sa netrpezlive, keď ľudový Rakovszky pýtal sa pána ministra, že prečo trpí takého fíšpána, ako je Szalavszky, ktorý neopovážil sa žalovať toho statkára, ktorý v novinách „Hazánk“ krásne veci písal o Szalavszkém.

Nafakaný pán fíšpán trenčiansky videl, že je s ním zle, preto na súboj vyvolal ľudového ablegáta Rakovszkého. Lenže tento odpovedal, že až potom bude sa duellovať (biť) s pánom fíšpánom, keď pán fíšpán od požiadanych pánov vyhlásený bude za takého, s ktorým do bitky (duell) vpustiť sa možno. Teraz zvedavý je svet, čo povedia tí požiadaní páni; či ablegát Rakovszky povinný je sekať sa, alebo strieľať sa s pánom fíšpánom, alebo či nie. Už raz striedali sa lanskeho roku, možno, že i teraz zase mieriť budú jeden na druhého. Takýto, hľa, nepokoj má teraz na fašianky náš pán fíšpán. No prajeme mu, aby sa mu zase nič zlého neprihodilo, jestli sa bude zase strieľať s Rakovszkým. Večná škoda by bola dobručkého nášho pána fíšpána. Ktože by potom dával pozor na ľudovú stranu v Trenčiansku?

Vo Varíne páni liberáli kňaza a to ešte ostrihomského kanoníka lepili a podporovať proti ľudovému Markovičovi, tiež kňazovi. Teda liberálom páci sa i kňaz, nech len nenie ľudový. Vidíme to klamstvo liberálne zase. Liberáli vždy vrešťa a píšu, že „chrňte sa ľudkovia otroctva kňazov; kňazi chcú vás utláčiť a v jarme temnosti držať.“ Nuž hľa! Teraz vo Varíne kňaza podporovali naši múdri liberáli a zabudli na to „jarmo a otroctvo“ kňazov. No pozráme už toho pána kanoníka. Len to nezabudneme, že na jeho stranu liberáli a židia kortešovali nemravným spôsobom. Čo missie a unúvania trnavských pp Jezuitov napravili, to pokazila zase kortešačka na pána kanoníka. Korhelciou, podplácaním, klamstvom a násilníctvom ľud slovenský nemožno vzdelávať. Len humplovať. Kto korhelicu napomáha, ten nemôže byť priateľom ľudu.

Počúvame, že páni notári okresu varínskeho pekne nabehli. Pri vyšetovaní proti „volbe“ Šipekyho vysvitlo, že páni notári prisahali, že hlasovacie karetky všetkým voličom rozдали. Sediaci a mnchí voličia prisahali zase, že karetky inakšie dostali, alebo že ich ani neobdržali. Teda lebo jedna, lebo druhá strana falešne prisaha'a. Čo z toho ešte bude, ak daktorým pánom liberálnym vlastencom dokážu, že falešne prisahali, aby sa vymotali z varínskej kaše.

Na rajeckú železnicu stoličnú príražku idú vyhodit. Je to pekná pomoc tomu hladujúcemu ľudu. Chudobné obce aby daly pomoc pánom železničiarom, Rajec aby dal 60,000 zl., a k tomu aby i stoličnú príražku platili tí chudobní ľudia, ktorí nemajú ani čo jest. Od ľudu vždy nové farchy žiadajú naši múdri liberáli a pýšia sa, že ľudu poráhajú železnicami, mostami a fabrikami. Ba ešte i železné škyryne, pokladnice rozkazujú kupovať obciam. Nuž čože budeme dávať do tých pskladníc, keď ani chleba nemáme. Tuším len tie vaše matriky chcete vpratať do tých železných kasní! No však nám veru pomáhať z blata do kaluže. Pomáhajte len i pánu fíšpánovi, aby sa dobre sekal šablami, alebo strieľal pištoľmi jestli pôjde zase do pračky s tým nešťastným od liberálov a prekliatym Rakovszkým.

Trenčan.

ČACHTICE, 15. febr. 1898.

Ctený Pane Krajane!

Už od viacej rokov sa namáhali tunajší horliví ctitelia Mariansky ruženský spolok sriadit', lenže sa im to nepodarilo. Prišiel ale Ján Lukáč k nám za kaplána a tento ctiteľ Marie to previedol. On jako riaditeľ 31. oktobra 1897. mal veľmi krásnu kázeň o tom, čo máme činiť. Ako sa máme k tejže Ruženskej Matke v týchto zlých časoch utíkať, aby sme miesto meča s ružencom v ruke hrdinsky bojovali proti sebe, proti diablu a proti tomuto dneska tak bezbožnému svetu.

I druhú peknú povest' vám sdeľujem. Napomenutí sme boli viackrát od našich duchovných, aby sme sa spojili v kruhu katolíckom, a hovorili nám, že tieto kruhy v cirkvi na mnohých miestach sú zavedené. Ešte 3. oktobra 1897. sme sa sišli v príbytku farskom, tam nám pekne o tom prehovoril veľkomožný a preveľbný p. farár Bartolomej Reviczky; prečítal stanovy, my sme vstúpili doňho, zvolili sme jedného h'asne za predsedu p. farára Bartolomeja Revického, za podpredsedu v. p. kaplána Jána Lukáč.

Slavnostné otvorenie bolo dňa 30. januara b. r. po ukončených službách božích o 4. hodine po poludní sa dal znak z miestnej veže veľkým zvonom, o štvrt' napiatu dorazil k nám na koči osvietený gróf Pongrácz prepošt' novomestský a pán gróf Pongrácz z Mnešic.

A z okolitých dedín prišlo viac pp. farárov, statkárov, učiteľov a paničiek. Od oltára sa ozval hlas osvieteného grófa prepošta „Veni sancte“ a požehnanie sciboriumom nasledovalo. Potom sme šli do kaštieľa Čenkeyovského. Tu privítal nás vo veľkej sieni už prítomný predseda. Vyjavil nám svoju veľkú radosť, poučil nás, čo sa žiada v dobrom kruhu katolíckom, akí máme byť stáli vo viere. Potom bol spev. Po tejto slávnosti nasledovala tanečná zábava.

Vysoko Ctený Pán Krajane, prosím ponížene, ráčte uverejniť tento môj dopis. Srdečne vás čo redaktora a krajana pozdravujem i v mene mnohých a prajeme vám všemožné blaho. S úctou

Jozef Masarik.

VAJNORY, 16. febr. 1898.

Velactená Redakcia!

Sdeliť vám chcem jednu udalosť, ktorá sa prihodila s hospodárom Jánom Nádašdym.

Tento si totižto vypožičal od žida peniaze, ktorá summa urobila 500 zl.; tuto ale židák schytrosťou myslel o majetok pripravíť toho hospodára a s jakou chytrosťou! Židák zašiel k jednému pravotárovi Hlatkému, dal vystaviť obligátor na 1500 zl., tá summa bola falošná; hospodár splácal svoju podlžnosť, za krátky čas žid zomrel, tu zostal po ňom syn, ten ale tú summu pýtal, namiesto 500 zl. 1500 zl.; tuto ale

hospodár sa prenáramnež zlakol, že on je už so židom vydostený, tu sa dali do súdu; hneď si vzal za zástupcu Horvátha, aby tú vec vyšetřil; obligátory boly podpísané, svedkovia jakožto rychtár Ján Vlček a notár Varga, týchto hneď predvolali pred súd, či podpísali ten obligátor; tí ale nevedeli o ničom.

To si ale žid sám podpísal, tu ale došiel rad na Hlatkého, ktorý ten obligátor písal; Hlatký priznal sa, že on písal, ale že peniaze nevidel, tak to išlo podprísahu, milý židák prepadol u súdu.

Drahí rodáci, dávajte pozor na seba, a tie slová si k srdcu vezmite „Kresťania, len s kresťanmi zaberajte sa, židom dajte pokoj“. Ján Vlček.

RUŽOMBEROK, 16. febr.

Vážna Redakcia!

V Ružomberku bola volba na vyslanca. Ľudová strana kandidovala si Hlinku, liberálna strana ale Angyala. Slovenským listom sa ten název, ľudová strana nepačí — a menuje ju *slovenskou* stranou, liberálnu ale stranu zas *maďaronskou*.

Hlinka nebol skrz slovenskú stranu kandidovaný, — veď takej strany niet.

Ľudová strana je už dávno, asi tri roky utvorená, táto v Ľuptove pri volbe na stoličných výborníkov, už dvakrát liberálov porazila, a sedem svojích ľudí, do stoličného výboru vyvolila — z ktorých ale dvaja Ján Štefček a Jozef Šipoš prevrátili kepeň, zostali jej nevernými a liberálnej strane sa stali privržencami; pri volbe na krajinského ablegáta už dvakrát sa vyznačila — a doista by bola pri prvej volbe zvíťazila — keby jej 300 hlasov neboli odhodili, — pri druhej zas by bola zvíťazila ale pri popise, 400 voličom ľudovej strany hlasy odobrať.

Že sa tak strany pomenovať nesmú, dôkazom toho je i to, že s liberálnou stranou (tedy jako ju Slovenské listy menujú maďaronskou) zo samej Nemeckej Ľupče vyše 100 tých *najtuľších* národovcov hlasovalo.

Že je ľudová strana nie slovenská strana, toľo dôkazom je, že i mnohí Maďari sa jej pridružujú v dolnom Uhorsku.

Národovci slovenskí sami sa osvedčili, že oni žiadneho kandidáta nepostavia, lež passívne sa držať budú.

Salva k volbe ani jedného voliča nedošikoval, — a teraz by sa chcel pyšiť, — že tých 881 voličov, ktorí na Hlinku hlasovali, že tí ku slovenskej strane patrili.

Salva má na tie noviny asi 400 predplatiteľov z tých v Ružomerskom okrese sotvi 30 výtiskov sa minie, tie veru nemohli za ľudovú stranu mnoho účinkovať.

Ružomerského okresu voličia, ktorí sú privrženci ľudovej strany, ctia si Maďarov, držia ich za svojích bratov, — a maďarský národ je tak iste v smutnom vstave, jako Slováci, však ich bijú úradníci, liberáli a židia, jako nás, — preto ľudová strana aj s nimi dychtí za slobodou.

S úplnou úctou

Stefko.

HRACHOVIŠTE, 18. febr. 1898.

Vážený pán Redaktor!

Mnohí čtení čitatelia Kresfana, týchto milovaných noviniek, snád ani nevedia, že i našej obce je na svete. My bývame asi na dve hodiny za Vrbovým, medzi samými kopanicami. U nás je väčšina katolíkov, ale okolo nás sami evanjelíci sú.

My sme tu veľkí páni, pretože na vrchu máme kostol, kto-že by sa nám rovnať môhol.

Náš pán farár, Jozef Hegyi je výborný kňaz, a je u nás už od veľa rokov správcom našej fary. Ľudovú stranu výborne sriadil, ľudí veľmi priťahuje k Bohu a ku všetkému, čo na kresťana sluší sa. Dôchodkov on nemá veľa, preto ale dobré srdco má k nám, nechce nás opustiť ako dobrý otec neopustí tak ľahko svoje deti.

U nás dobre sa snášajú katolíci s evanjelíkmi. Mnohí evanjelíci navštevujú výborné kázne pána farára, ktorý je vzdelaný človek, aj francúzsky rozpráva.

Čitateľského alebo potravného spolku tuto nieto. Pán farár je už starý človek, pán organista ale v škole a okolo svojej utešenej familie ma robotu, ostatní ale sú sami sedliaci, okrem mlynára, ktorý nemá tovaryša, a krčmára, ktorému krivý nos trčí nad ústami. A tak na také veci nemá sa kto chytiť.

My nemôžeme so svetom krok držať, pretože sme veľmi za chrbátom sveta; i poštu len dvakrát dostávame do týždňa.

Vrbovani posmievajú sa nám, že tu čert dobrú noc dáva!

My sme ale preto blažení. Piníme svoje povinnosti, držíme sa božích prikazov tak, ako sa nám to v chráme vysvetľuje, verní sme svojej spasonosnej katolíckej viere: a dobre je nám. Chudobní sme síce, ale však aj Kristus Pán musel uznať, že ani toľkým kúskom zeme nevládze, kde by svoju hlavu skloniť mohol.

Na jar premnohí chodia preč odtiaľto na robotu, možné, že vy poznáte daktorých z nás, lebo ne jeden i do Pešti si zaskočí, na zimu ale domov priskočí.

Pánu redaktorovi všetko dobré prajeme, a prosíme vás, uverejnite tieto riadky, ale nepovedzte, kto a čom. S Pánom Bohom zošľavajte. J. L., roľník.

Zapchávajú im ústa.

Neblahé následky tých nových cirkevno-politických zákonov vždy viac a viac vystupujú na povrch verejného života. Ten nový poriadok, menovite zákon „beznáboženstva“, najviac uškodil Maďarom kalvínom na Dolniakoch. Kalvínsky ľud vystupuje zo svojej cirkve, aby nemusel svojmu kňazovi platiť. Celé obce

zostávajú beznáboženskými a vrhajú sa beznábožným socialistom do náručia.

Kostoly kalvínske zostávajú prázdny, no i dôchodky kalvínských kňazov umenšili sa. Keď sa ovečky potratia, bača nemôže mať toľko mlieka, ako keď bol košiar plný. I protestantskí kňazia na Dolniakoch celé húfy ovečiek svojich, veriacich svojich potratili. Ovečky ich prechádzajú medzi vlkov, neznajúcich ani Boha, ani vlasti. Preto bolestno ponosujú sa protestantskí kňazia na ten „nový poriadok.“ Zabúdajú, že z počiatku oni sami napomáhali liberálnu vládu pri uvedení toho civilného poriadku.

Vidia teraz, že sami sebe vykopali jamu. Ale na miesto toho, aby protestantskí duchovní uznali svoju chybu, vystierajú prosiace ruky ku vláde o pomoc. Žiadali od vlády, aby im nahradila úpadok dôchodkov, pochádzajúci z toho nového poriadku. A vláda nemôže opustiť služobníkov svojich. Preto predostrel 7-ho febr. minister náboženstva a výučby taký návrh zákona, ktorým zapchať chce vláda ústa ponosujúcim sa nekatolíckym kňazom.

Nielen teda na civilne matriky musí krajina platiť vždy väčšie a väčšie trovy, lež bude mušer i nekatolíckym kňazom plat popraviť. Bude to krajínsku pokladnicu stať len 1,578,000 t. j. vyše pol druhu miliona zlatých. Z týchto peňazí krajínských od prvého januara budúceho roku popraví sa platlen nekatolíckym kňazom, a z týchto je 1206 kalvínov, 253 lutheránov (evanjelíkov), 2012 nesjednotených grékov (starovercov), 93 unitárov a 306 rabínov.

Takto hľa, následkom „nového poriadku“ nielen na matriky musí krajina vydávať vyše miliona zlatých, lež i nekatolíckym kňazom musí náhradu dať. Či nám byly treba tieto vždy nové a nové farchy? Matriky predtým kňazia viedli svedomito a štát im nič neplatil. A teraz nielen obce musia na matriky platiť, lež i štátne pokladnica s roka na rok viac musí dávať matrikárom, podmatrikárom, dozorcóm, pomocníkom, ktorých ustavične množia, aby mali čím viac kortešov a spolachlivých hlasov počas volb.

Teraz zase vyše pol druhu miliona budeme dávať na popravenie platu nekatolíckych kňazov i rabínov. Protestantským kňazom a židovským rabínom budú pomáhať z krajínských peňazí, z porcií. Porcie, daň platia nielen protestanti a židia, lež i katolíci, pretože polovica občanov Uhorska je katolícka. Teda katolíci polovicu budú platiť na nekatolíckych kňazov a rabínov. Katolíci pomáhať budú ústa zapchávať protestantským kňazom, aby sa tito

neponosovali na ten nový poriadok, ktorý uviesť oni sami pomáhali vléde.

Nie revisiu (premenu) toho civilného poriadku usilujú sa previesť, lež ústa idú zapchávať nekatolíkom, aby ustavične nekričali. Nie ostrý trn chystajú sa vytiahnuť z nohy plačúceho decka, lež dávajú mu cumlík, aby nekričalo a trn nechajú mu trčať v poranenej nohe. Ba vysmieľajú sa z ľudovej strany, ktorá chce trn vytiahnuť a revisiu (premenu) tých neblahých cirkevných zákonov previesť. Nerozumný to otec, ktorý prenasleduje lekára, keď tento vyrezať chce nebezpečný vred z tela chorého decka. Trn v tele neprestane boľieť, bárs ho krásnym papierkom zalepiš.

No s popravením platu nekatolíckych kňazov zase len služobníkov svojich chcú rozmnožiť. Ktorí nebudú sa im prosiť, ktorí proti liberálom opovážia sa vystupovať, tým sotva popraví plat. Takto nekatolícki duchovní závisieť budú od milosti vlády a nútení budú slúžiť liberálom. Preto i protestantské noviny „Szabad Sajó“ pišu, že „tá omelinka,“ ktorú teraz protestantom dávajú, nezaslúži, aby pre ňu protestantskí kňazovia obetovali a opustili „svoju neodvislosť.“ Nuž ale liberali chcú mať čím viac verných sluhov, preto usilujú sa im ústa zapchávať. —.K

Prosté a figliarske nápady.

Žid poľovkár (riedkavá vec, ponevadž poľovka nedonáša toľké úreky, jako gšeft) zašiel si ku kamarátovi, š ktorým potom poľovať šiel.

Nič nemohli zazrieť.

Zrazu vyskočí zajac, ktorého uši tak dlhé boly, jako polročného somára.

Žid zvolá: No aj ty, Jano zajac, nemôžeš už porukomstvo spraviť, tak nacielim a zadržím na teba.

Žid strelí, ale zajac ďalej fujazdí, až sa tak práši za ním, len päty otrča.

Na to ale žid povie:

Vidíš bratku, jako strečkuje k notárovi, porukomstvo robí!

Tenšie je to, nežli šnúra, dlhšie ale, nežli veža; čo je to? (Dazd)

Prečo si zas bol 2 mesiace v žalári?

Lebo som hodinky toho pána našiel.

No ale však to nenie priestupok?

No lenže ten pán ich ešte ani neztratil.

Otec karchá syna, že mu na celkom ľahkú otázku nevie odpovedať, reknúc

Však si len veru taký somár, že bys to nevedel.

Veru tak otiecko, však včera ma pochválil pán učiteľ.

Otec: To verím, lebo som mu predvčerom platil.

Kam sa tak ponáhľate, pán služny, pýta sa notár.

Domov, žene som klobúk kúpil, bežím, aby nevyšiel z módy, lež domov prídem.

Pozri, bratku, jak bez duše som bežal, pre lekára, lebo svokra mi onezdravela.

No to ti už ťažko uverím.

A ten kujon lekár uspokojil ma, že sa veru ničoho nemám báť, ponevadž nemoc nenie nebezpečná.

Prečo nosi Tisza vždy čierne okuliare?

Lebo pozná to príslovie, že oko je zrkadlom duše.

Slečinko, podte za mňa; tak vás milujem, že bych umreť bol v stave za vás.

No jestli ubezpečíte mňa, že skoro zostanem vdovou, pôjdem za vás.

Nádherný panák: Prosím taký svetlý ručník na hrdlo, jaké sú moje oči.

Takého svetlého nemáme, ale taký červený, jako je váš nos, môžem vám dať.

Divotvorný rabin.

Smühle Poprdák: Rebeleben, ja čitím, že som veľký chrišnik. Pokharhal ma phán Boh, že som veľký luher. Vhečitú náthu mhávam. Chluchý som na nose, a šlepy na jazykhu. Nevieš čo zjem, na ničoho chuti nepozrám, ničoho mi nešmaklje.

Rabin: Chyč thoto, čarodejná pirula. Vezmi ju a dhoBRE phožuj.

Smühle Poprdák: (požoval tu pilulu, aj zhltnul, a kyselú tvár učiniac, vrečtal) — Nü, Rebeleben jakháže tho dhivotvorná tibula, však je tho khezabi bhobek.

Rabin: Nü vidhiš, akhá to divotvorná phirula? Nazphak si prijal chuť, nazpak čuch, aj phravdu, už vieš hovoriť. Thedy si uzdravený. Choď preč!

Učiteľ: No Jurko, keď jedno vajco stojí 2½ krajciara, koľko stojí šest vajec?

Žiak: Pán učiteľ, ja som neni šflagmarka (kofa).

Vojsko nemôže pozostávať zo samých židov. Židia totižto veľmi vľudni sú jeden proti druhému. Keby vojna vypukla, ešte i tam by jeden druhého pušťali na predok, žiaden by nechcel byť prvým.

U rezníka je plná izba židov.

Medzitým príde domov zo školy múdry Kubko. Otec hned ho počne chváliť. Naraz sa obráti k synovi: Povedzže nám synku, dačo múdreho!

Syn: Očujh, hotieckho, však je tu len veľký smradh!

Pán súsed, tá moja dcéra už tak výborne vie na tej hrmotruhlici zahrať.

Súsed: No musíme sa postarať, aby takého manžela dostať, ktorý zle počuje.

Fabriku Michala Treskoňa na hospodárske stroje, odporúčame do pozornosti našich ct. čitateľov, jeho oznam je tak v minulom ako v budúcom čísle našich noviniek k čítaniu. Objednávky sa majú adresovať: *Michal Treskoň, Nagy-Bittse (V.-Bytča) Trencsén megye.*

Jozef Palka maliar v Budapešti VIII. Mária Terezia-tér číslo 1. shotovuje vkusné kostolné obloky, tak v jednoduchom ako aj umeleckom spracovaní za najľavnejšiu cenu. Vysvetlením, kresbou, cenami na láskavé dotazy poslúžim ochotne obratom pošty.

Vyzvanie k predplateniu.

Už častejšie bola o tom reč v tomto časopise, jak veľkej povahy je to pre vieru, pre mravy, pre blahobyť tela i duše ľudu, aby sa kresťanská tlač čím viac rozšírila. Lenže bez peňažnej podpory je to nemožné.

Práve preto vyzývame ct. predplatiteľov „Krestana“, aby čím skorej zaslali svoje predplatky, lebo i my máme výdavky. Predplatná cena je na inom mieste „Krestana“ naznačená.

Všetkých ct. predplatiteľov prosíme, aby ráčili čím skorej svoju dlžobu vyrovať, pretože im ináč už od najbližšieho čísla nebude Krestan chodiť.

S úctou

Vydavateľstvo.

UPOZORNENIE.

Sväto-Štefanský Kalendár už sa minul do posledného výtisku. „Veľký kresťanský kalendár ľudovej strany“ ale ešte vždy sa môže dostať.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ct. spolupracovateľov a dopisovateľov „Krestan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Gálszécs. Nenie mi možné na také služby chytať sa. Aj tak som po samú šticu v práci. Objednajte si: Webering, Linz (Landstrasse). — *Luterán.* To je už potom pebná vec; myslím, že tí až po gágor budú prekvápenosťou naplnení. Pán farár tedy všetko do poriadku doniesol. — *Búry.* Po troche aj breh sa dá odnosiť. Klesáť netreba. Slečnu Čachtičanku krajansky pozdravujeme. — *Jožko Pantalón v R.* Nevieme. Prvá vec je to, na nos pozrieť, potom reč skúmať. Možno, že to aj ináč bude. — *Hág Jožko.* Kresfan vo štvrtok večer je už vytlačený, a tak váš dopis, ktorý vo stredu po poludní prišiel, nebolo možno v tomto čísle uverejniť. — *Jožko Lapaj v Trebaticach.* Vyhovárate sa, jako jeden cigán v Novom-Meste. Ten totižto na jarmoku sadol na koňa a ušiel. Lenže ho chytili. Pred súdom takto vyhováral sa: Proším pekne, ten kôň je mršina. Išiel šom k nemu z predku hryzol, išiel šom k nemu od zadku, kopal. Tedy chytro šom vyskočil naňho. Lenže hunčut ušiel so mnou, dobre, že ste ho chytili, lebo šnád i do Váhu by bol skočil so mnou. Či je tedy ľahšie vyhovárať sa, nežli mojej žiadosti vyhovieť? — *J. L. Čachtice.* Riadky neskoro prišli, preto len tak na krátko sme ich podali. Ináč tá vec i obširnejšie bola opisaná a nám zaslaná. Maďarsky len do maďarských novín je hodno písať. Pozdrav celému domu. — *Pivničník.* To je zle, keď kto okolo vína má prácu, preto ale víno vysáť nemôže. Kto vie, k čomu je to dobré?? — *Pastuchov.* Predsa len? Hm, hm, právdka koncom sept. nesnívalo sa vám to?! *Šipkové. Janko Skovajsa.* Vy ste sa naozaj skovali. Či ste neni spokojný so správou, v ktorej sme vrbovského matrikára pochválili? Počuli sme, že veľmi bol s tým spokojný. — *F. Š v L.* Nevie, či som vám písal po vašom liste. Ináč, čo nového viem, i tak to vpracem do Krestana.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unevanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník *úplne za darmo.* Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Ved to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslné.

Knížná polica.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame ct. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne. Objednať sa môže tento mesačník u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác).

„**Veľká Novina**“, čili la saletteské pro- roctvo, ktoré vzťahuje sa na koniec sveta, a ktoré Panna Maria dvom pastierskym deťom sdělila. Cena 25 kr. — **Veľká pliaga sveta**. 120 strán obsahujúce dielo toto vysvetľuje veľkú novinu. Opisuje boj Ancikrista s Eliášom a Henochom, opisuje i to, v jakom tele budeme vzkriesení, kde budeme bývať, čo budeme jiesť atď. Cena 70 kr. — Tieto diela razom objednané stoja 80 kr., dostať ich u dp. kaplána Michala Varga vo Vacove (Vác). Vrele ich odporúčame.

Modliaca a poučujúca knižka „Príprava ku svätej spovedi a prijímaniu“ ešte vždy sa môže objednať u veľk. panej Lujzy Čery (Bpest, VI. Podmanický u. 15.). Soslouvenčil ju Jozef Janda. Okrem všetkých potrebných modlitieb obsahuje toto dielo základné poučenie o tom, ako sa má ne hodne pripraviť k sv. spovedi a sv. prijímaniu? Nielen deti, lež i dospelí veľa sa môžu z tej knižky poučiť. Cera (broš.) 10, (viaz.) 15 kr.; tak lacnej inej modliacej knižky v slovenskej reči nenie na svete. Zvlášte pp. duchovní a učiteľia by ju mali rozširovať.

„**Návodná kniha k poklone prev. Sviatosti Oltárnej budapeštianskeho sústredného oltárneho spolku**“ už je k dostaniu v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči. „**Návodná kniha**“, ktorú p. dr. **Ernest Csajka** poverený ostrihomskej hlavnej diecezi zhotovil, teší sa veľkému odobieraniu. Pre údov oltárneho spolku je takrečeno nevyhnutne potrebnou. Veľmi obľahčuje jednodinné modlenie sa ku prev. Sviatosti Oltárnej. Viazano: 10 kr., v skvostnej väzbe 20 kr. K dostaniu pri predošlom zaslaní peňazí alebo na dobierku, pod touto adreťou: „*A budapesti közp. Oltár-*

*egyeselet vezetősége*nek. Budapest, IV. ker., az angolkisasszonyok kolostorában.“

Ohľadom vyhnutia prípadných nedorozumení poznamenáme, že straniva *dočasného odpredaju* len prev. p. dôverníkom diecesanského Oltárneho spolku môžeme „**Návodné knihy**“ doposlať.

Prijímajúce knižočky taktiež v maďarskej, nemeckej a slovenskej reči sú k dostaniu. Tieto zdarma dávame vstúpiacim údom.

Riaditeľstvo

budapeštianskeho sústr. Oltárneho spolku.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (zito) banátske 00—00. — Od Tisy 12.30—13.20. — Od Pešti 12.25—13.15. — Zadunajské 12.55—13.20.
Raž 8.60—8.70.
Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 6.70—7.40. — Na pivo 8—9.50.
Oves 6.30—6.60.
Kukurica 5.20—5.35.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
19.60	19.30	19.10	18.80	18.50	18.10	17.80	16.20
			7½	8			
			13.60	8.—			

Otruby fajnové 4.50, grobovité 4.40.

3. **Strovy.** Veľká biela fizula 6.75. — Malá 7.50. Hrach 8.50. — Pšeno 4.75—5.50. Konopné semä 7.25—7.50.

4. **Semä na sejbu.** Červená jatelina 38—45 zl. Staré semä 34—38 zl. — Lucerna 40—50 zl. — Baltacim 13.—13.50. — Muhar 5.75—6 zl. Ladník 6—6.25.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 2.80. — Krmená hus 3.80. — Kačka 1 zl. — Krmená kačka 1.50. — Vajca 6—7 kusov 20 kr., 32—34 kusy 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 49—51 zl. Staré, 1 pár 400—500 kilov 47—49 zl.

7. **Telce.** Živé 40—46 kr. kilo. Sekané mäso

8. **Masť a slanina.** Sviňská v sudoch 57—59 zl. — Bielotabulová 53—55 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 58—59 zl.

9. **Remeň** funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

10. **Kraviný** vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. **Tefaciny** barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. **Potrava.** Seno. Lúčne seno 1.80—2.30 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.60 kr.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Výkaz ceny a jakosti strieborno-ocelovej kosi

„SV. ANTONA“

vďaka pošle hocomu zdarma

JOZEF SOHR

v

Somogy-Szille,

jediný rozposielateľ týchto kosi.

Výsadnosť kosi „Sv. Antona“ nad iné.

1. Kosa „sv. Antona“ vyhotovená je z najfajnovšej dvakrát vyprobovanej ocele, pred odoslaním každý kus sa nakuje; pri tvrdý, alebo primäkky kus vymuštrovaný býva. Len tie najlepšie kosi sa vyberú pre gazdov.

2. Ostrie kosi je, jako vlas tenké, plocha vyprobovaná ale je obratná, vyštrbí sa nedá. Tú najtvrdšiu briežkovú trávu tak, ako i zbožie kosí s ňou, je hračka.

3. S jedným brúsením aj na 120—150 krokov zajdeme, jedno kúvanie cez celý deň vdrží.

4. Kosa „sv. Antona“ aj pri tom najčastejšom kosení 5—6 rokov vytrvá. Kdežto iná kosa za dakolko rokov je zodratá a morí človeka.

5. Kosa s obranným znakom „sv. Antona“ je srichtovaná do ruky obyčajného kosca, nemusí sa s ňou ku kováčovi ísť, aby jej hrdlo zohol; následkom čoho zadok kosi len mäkne.

6. Plocha kosi „sv. Antona“ nenie príúzka, ale ani príširoká, lež riadnej podoby, jako to riadny kosce rád má.

7. Mnohí kosci nedobrym kúvaním aj tú najlepšiu kosu pokazia, čo sa nemôže stať pri kose „sv. Antona“, ktorá nakúvaná dostane sa do ruky kosca.

8. S obranným znakom „sv. Antona“ obdarenú kosu s krikou alebo iným k tomu súcim prostriedkom ľahko a chytró mōžeme na hocakú rúčku pripravíť.

A preto nikto nech nekúpi zatiaľ kosu, zakiaľ neproboval kosu „sv. Antona.“ lebo kto to už raz urobil, inú kosu ani len nechytí do ruky.

Otení Spolukreštania!

Odporúčam vám úctive všetky do sklepárskeho stavu zatvorené tovary tak jak nasledujú: cukor, káva, rízkasa, krupica, sol kamenná a mletá, masť na voze, olej na svietení, dobre horiaci petroliu, firnis, olejové a suché farbi, pohrábné sviečky, pešianske muky a otruby, rum, fajnovú borovicku a slivovicu, jatelinové semänka vysoké a nizke, od spolkov roľníckych za čisté uznané, trávu vysokou a nizkou, burgyňové semä na futro pre dobytok, všetky zahradné a kvetové semänka, tak aj tu naznačený tovar je v dobrom dôklade a za ľavné ceny k dostaniu sú u

Karola Bauer,

kupca

v Trnave naproti mestskej väži.

Majetok na predaj.

V Malženicach s trnavským (Nagy-szombat) roľami hraničiacich 120 honov predám; hony sú po 1200 kvadrátnych siah. Predám ich aj po 40 honoch, hon rátajúce po 170 zl. Dom je tiež na predaj. Polovica kúpnej ceny môže sa cez viac rokov splácať pri 4 zl. úrokoch od 100 zl. na rok. Role sú na rovine, zem je čierna a majiteľ ich sám obrába. Majetok je na pol hodiny cesty od železnice a celý sa odpredá za 21000 zl. Gazdovské náradie a krma je tiež. Vývod podá

Hosszu Lajos

v Trnave (Nagy-Szombat, Pozsony m.)

Telefon 61—59.

Svätého — Gerharda

Telefon 61—59.

TLAČIAREN a VYDAVATEĽSTVO KNÍH

BUDAPEŠŤ, VIII. OKRES, PRÁTER-ULICA 44.

odporúča sa na vystavovanie tlačových dielov a síce: týždenníkov, kníh, cenoslovov obežníkov, povolání kariet oddania sa, tanečných poriadkov, náročných oznamov v utešenej podobe a lacnej cene.

Vidiecke objednávania hned sa prevedú.